

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SN Wiesław Kozielowicz

w sprawie **X. Y.**

oskarżonego z art. 231 § 1 k.k. i art. 266 § 2 k.k. w zw.

z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 29 marca 2023 r.

wniosku zawartego w postanowieniu Sądu Rejonowego

w Rzeszowie

z dnia 3 lutego 2023 r., sygn. akt II K 245/22

o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu

p o s t a n o w i ł

uwzględnić wniosek i na podstawie art. 37 k.p.k. sprawę Sądu Rejonowego w Rzeszowie o sygnaturze akt II K 245/22, przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kielcach.

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego w Rzeszowie został skierowany akt oskarżenia przeciwko X. Y. w którym zarzucono mu, że w dniu 17 grudnia 2015 r. w R., pełniąc funkcje Komendanta Wojewódzkiej Policji w [X]., uprzednio [X] Komendanta Wojewódzkiej Policji w [X]. i nadzorującego z tego tytułu m.in. działania Wydziału do Walki z Korupcją podległej mu Komendy Wojewódzkiej Policji, przekroczył swoje uprawnienia i nie dopełnił obowiązków, w ten sposób że ujawnił ustalonej osobie nieuprawnionej - informacje, które uzyskał w związku z

wykonywaniem czynności służbowych, dotyczące prowadzenia przez Komendę Wojewódzką Policji w [X] czynności operacyjnych wobec ustalonej osoby, których ujawnienie naraziło na szkodę prawnie chroniony interes tj. autorytet, wiarygodność i prawidłowe funkcjonowanie Policji jako bezstronnej formacji służącej bezpieczeństwu ludzi oraz zapewniającej ochronę i utrzymanie porządku publicznego i tajemnic związanych ze służbą, przez co działał na szkodę wyrażonego w ten sposób interesu publicznego, to jest popełnienie przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. i art. 266 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sprawa ta, zarejestrowana pod sygn. akt II K 245/22, została na etapie postępowania przygotowawczego wyłączona ze śledztwa prowadzonego przez [...] Wydział Zamiejscowy Departamentu ds. Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w K. pod sygn. PK IX WZ [...] przeciwko J. B. i innym podejrzanym o przestępstwa z art. 230 § 1 k.k. i inne (tzw. afera [...]). Z akt sprawy wynika, że część materiału dowodowego stanowią akta postępowań karnych, w szczególności śledztwa Prokuratury Okręgowej w T. o sygn. PO I Ds. [...] oraz Prokuratury Okręgowej w K. o sygn. PO II Ds. [...], w których to postępowaniach byli przesłuchiwani w charakterze świadków zarówno prokuratorzy, jak i sędziowie z okręgu [...] - w tym sędziowie Sądu Okręgowego w R..

Sąd Rejonowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 3 lutego 2023 r., sygn. akt II K 245/22, zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że sprawa ta jest w opinii publicznej uznawana za jeden z wątków tzw. „afery [...]”, która jest jednoznacznie kojarzona z istnieniem powiązań o charakterze przestępczym pomiędzy politykami, osobami działającymi w branży gospodarczej, jak również przedstawicielami szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości funkcjonującymi przede wszystkim na terenie województwa [...], w szczególności zaś miasta R. i okolic. Wywołuje to znaczne zainteresowaniem społeczne i medialne na obszarze województwa [...]. Podkreślono także, że postępowanie przygotowawcze w przedmiotowej sprawie, podobnie, jak w pozostałych postępowaniach dotyczących kolejnych wątków szeroko rozumianej „afery [...]”, było prowadzone przez zupełnie inną jednostkę Prokuratury, poza

właściwością miejscową. Sprawa dotycząca głównego wątku tej części „afery [...]”, z którego to postępowania, na etapie postępowania przygotowawczego, została wyłączona niniejsza sprawa, została skierowana przez oskarżyciela publicznego wraz aktem oskarżenia przeciwko kilku osobom do Sądu Okręgowego w Rzeszowie, a następnie na wniosek tegoż Sądu przekazana, na podstawie art. 37 k.p.k., przez Sąd Najwyższy do innego Sądu równorzędnego. Jak wskazano we wniosku, Sąd Najwyższy w pełni podzielił to stanowisko i postanowieniem z dnia 17 września 2021 r., sygn. akt IV KO 120/21, przekazał tę sprawę do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi. Tego rodzaju wnioski były również składane postępowaniach wyłączonych z wątku głównego, w tym w sprawie o sygn. akt II K 1200/21 Sądu Rejonowego w Rzeszowie, który również został przez Sąd Najwyższy uwzględniony. Nie bez znaczenia, w ocenie Sądu wnioskującego, poza wskazanymi powyżej okolicznościami, za uwzględnieniem przedmiotowego wniosku przemawia także treść materiałów niejawnych w sprawie, oraz świadkowie zawnioskowani w akcie oskarżenia, z racji pełnionych przez nich funkcji. Zarysowana wyżej sytuacja procesowa wskazuje, według Sądu wnioskującego, że rozpoznanie niniejszej sprawy przez ten Sąd mogłoby, tak w odbiorze społecznym, jak i w przekonaniu samych uczestników procesu, stworzyć przekonanie co do braku obiektywizmu Sądu Rejonowego w Rzeszowie, co sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego podkreśla się, że przepisy określające właściwość sądu mają charakter gwarancyjny, który wynika z konstytucyjnego prawa do bycia sądzonym przez sąd właściwy (por. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 czerwca 2008 r., sygn. akt SK 17/07, OTK-A 2008, nr 5, poz. 78). W doktrynie podnosi się, że ustawa określać musi kryteria ustalenia właściwości miejscowej, pozwalające w każdej sytuacji na określenie sądu właściwego, w sposób, który wyłącza podejrzenie arbitralności decyzji organów procesowych, budząc wątpliwości co do bezstronności (P. Wiliński, *Proces karny w świetle Konstytucji*, Warszawa 2011, s. 122 – 124).

Wielokrotnie wskazywano już w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art.

37 k.p.k., jako odstępstwo od fundamentalnego prawa do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo, jest możliwe tylko w zupełnie wyjątkowych przypadkach, kiedy silne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości za takim właśnie przekazaniem przemawiają. Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie przyjmuje, że przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu mogą uzasadniać powody związane z ujemnym wpływem na swobodę orzekania lub które mogą stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 1995 r., sygn. akt III KO 34/95, OSNKW 1995, z. 9-10, poz. 68 z dnia 17 maja 2001 r., sygn. akt IV KO 21/01, OSNKW 2001, z. 7 – 8, poz. 58). Dobro wymiaru sprawiedliwości może także uzasadniać uruchomienie trybu, określonego w art. 37 k.p.k., wtedy, **gdy w następstwie konkretnych okoliczności może powstać w społecznym odbiorze przekonanie (nawet błędne), że sprawa nie zostanie bezstronnie rozpoznana** (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 stycznia 2001 r., sygn. akt III KO 105/00, z dnia 12 lutego 2002 r., sygn. V KO 3/02). Tak jest między innymi, gdy konfiguracja zawodowych powiązań uczestników postępowania z sądem miejscowo właściwym może wywoływać u zewnętrznych obserwatorów obawy, czy ta sprawa będzie rozpoznana w warunkach wolnych od wszelkiego rodzaju nacisków, nawet tylko tych będących następstwem samej świadomości istnienia służbowych powiązań sędziów tego sądu (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2010 r., sygn. akt V KO 66/10, z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. akt IV KO 26/21). Mając na względzie tak rozumiane pojęcie dobra wymiaru sprawiedliwości, Sąd Najwyższy uznał, iż okoliczności, które przedstawiono w uzasadnieniu postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie mogą powodować powstanie w odbiorze zewnętrznym przekonania o braku warunków do bezstronnego jej rozpoznania przez ten Sąd Rejonowy. Z. S., oskarżony w niniejszej sprawie, pełnił funkcję Komendanta Wojewódzkiego Policji w [x] uprzednio [...] Komendanta Wojewódzkiego Policji w [x] i nadzorującego z tego tytułu m.in. działania Wydziału do Walki z Korupcją podległej mu Komendy Wojewódzkiej Policji, a co za tym idzie, jest osobą znaną sędziom Sądu Rejonowego Rzeszowie, z racji wykonywania czynności służbowych. Nadto sprawa niniejsza jest w opinii publicznej kojarzona z istnieniem różnorodnych

powiązań, w tym nie zawsze zgodnych z prawem, pomiędzy politykami, osobami działającymi w branży gospodarczej, jak również przedstawicielami szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości funkcjonującymi przede wszystkim na terenie województwa [...], w szczególności zaś miasta R. i okolic. Co za tym idzie powoduje to duże zainteresowanie społeczne tą sprawą na obszarze województwa [...]. W tej sytuacji rozpoznanie sprawy oskarżonego Z. S. przez właściwy rzeczowo i miejscowo Sąd Rejonowy w Rzeszowie mogłoby w odbiorze zewnętrznym wywołać (nawet nieuzasadnione) wątpliwości, co do zdolności sędziów tego Sądu do zachowania bezstronności w tej sprawie. Kierując się powyższym Sąd Najwyższy z mocy art. 37 k.p.k., przekazał sprawę oskarżonego Z. S. do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kielcach, czyli sądowi spoza obszaru właściwości apelacji [...]

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie
[SOP]

[a!]